

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
(Začasno le štirikrat na teden.)
Uredništvo in upravništvo: KRŠKO.

Naslov za dopise: »Naprej«, Krško.
Ček. rač. začasno št. 13.321.

NAPREJ

glasno Socialistične stranke Jugoslavije.

Stane mesečno 25 Din, začasno 20 D.
za inozemstvo 35 Din, začasno 25 D.
(dokler ne začne zopet redno izhajati)

Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din.
Maloglasi: beseda 50 p, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priložijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so pošt. proste

Delavci, združimo se!

[Iz „Socialista“.]

Jaz nisem politik, vendar sem prišel na raznih sejah in shodih do prepričanja, da se tako ne more iti več naprej. Mi se trudimo, da bi složno delali. a še v enem mestu se nam to ne posreči.

Tako tavamo okrog razcepljeni in zaslepljeni, ne vidimo niti koraka naprej, ne vemo kaj se bo z nami jutri zgodilo, še manj pa kaj nam prinesejo leta ki prihajajo.

Marsikdo je zgubil že vse veselje do organizacije in stoji danes sam, zapuščen in pozabljen od celega sveta. Ob enem pa tudi sam zabavlja čez organizacijo, čeprav ni več organiziran.

Vse to je pa zelo napačno.

Res je, da organizacije danes ne delajo, kakor bi morale.

A kako pa bodo, ko ima zlasti pri nas v Jugoslaviji skoro že vsak svojo organizacijo, ki razdirajo, kakor, da bi bile zato postavljene.

Kdaj se bo naš delavec zavedel, da je več organizacij strup za delavstvo?? In kdaj se bomo zavedli, kam nas je ta strup že spravil.

Ali ne vidite izmozganih, suhih in bledih obrazov, ki hodijo kakor sence okrog vas in kakor živi dokazi pomanjkanja in bede.

Poglej svoje otroke, na katere si bil ponosen ti in tvoja žena! Ko jutraj vstaneš in vidiš svojega otroka, se ti v srce zasmili. Ne moreš mu dati tiste hrane, ki mu je potrebna in tiste obleke, ki mu je potrebna, da bi ne bilo sram tebe in tvojega otroka.

Na hlačkah in krilcu se drži krpa krpe in še oprati ni mogoče te obleke!

Tako ne sme iti več naprej. In če bi šlo, nas bodo kleli še otroci, da smo jim dali življenje.

Mislil pa, da bo vsak rekel: Kako se naj tu pomaga?

In če bi mu jaz odgovoril, da bi bilo že pol storjenega, če bi se prepri med nami nehali in bi bili vsi v skupnih organizacijah, mi bo vsak dalje rekel: Kako naj se to zgodi? Jaz mislim, da mora vedeti vsak delavec, da je delavec in da za njega in njegovo družino ni prostora v drugi organizaciji, kakor v delavski. A če to povem, bo pa zopet vsak vprašal: Katera pa je prava delavska organizacija, kako jo naj spoznam, ko ima vsaka toliko sladkih besed za delavce, posebno ob času volitev? Tu bo težka odločitev, posebno, ker ne bo hotel nobeden odnehati. Ta bo rekel moja je prava, oni bo rekel: moja je prava.

Vsak zaveden delavec naj se spomni na predvojno dobo pa mu ne bo težko spoznati, kako se mora delati v prid delavstvu. Našel se bo tu eden ali drugi, ki bo rekel: Ko smo imeli pa take voditelje:

Res se je zgodilo marsikaj, kar bi se ne bilo smelo zgoditi.

A mesto, da bi vsi v organizaciji delali in prisilili vse, ki so na vodilnih mestih, da bi prav delali ali pa šli, — smo se razkropili mi na vse strani.

To je bila največja napaka. Radi enega človeka jih je šlo Bog ve koliko, razkropili smo se na vse strani, eni sem, drugi tja, največ pa nikamor.

Tako stojimo danes brez moči, brez opore izpostavljeni divjanju ljudi, ki mislijo, da so Bog delavstva v resnici pa so pravi bič delavstva.

Kaj nam je storiti? Mislim, da ne bo pomišljaj nobeden, temveč bo s takimi voditelji pošteno obračunal. Ven s takimi ljudmi, pa naj si bodo to tudi mogočežni kakor C. B. in A. L.

Že danes mislim, da se sramujejo vsi pošteni sodrugi, da so se dali voditi od ljudi, ki razbijajo v svojo zabavo našo slovo, liberalcem in klerikalcem in vsemu kapitalizmu v veselje.

Težko je čuti poštenemu sodrugu, da so sklepali na sejah pod vodstvom naših tajnikov, da ne marajo skupnosti z drugimi delavci in da nas hočejo razcepiti. Taki ljudje si upajo potem še po časopisih in plakatih napadati, za vse to pa jim služi pisalni stroj, kupljen z delavskimi žulji.

Mi hočemo, da ostanemo združeni. Mi smo organizacija, ne posamezne osebe.

S škodljivci delavstva pa pometimo enkrat za vselej! Le tako si bomo zboljšali naš položaj, drugače pa nikdar ne!

O g. A. D. ne vemo prav ničesar drugega, razen kar nam je tu sam povedal: „namesto da bi vsi v organizaciji delali in prisilili vse, ki so na vodilnih mestih, da bi prav delali ali pa šli — smo se razkropili na vse strani.“ Tako pravi sam. Morebiti je to g. Adam Digola, o katerem čitamo v „Uradnem listu“, da je vstopil v vodstvo mariborske „Delavske pekarnice“? Morebiti se je v ta namen po „razkropitvi“ zopet „prikropil“, da v družbi s Kristanom in Korunom piše lepe članke proti takim voditeljem, ki bi jih bilo treba prisiliti itd., ki pa potem v istem članku govori, da sta taka voditelja ss. Ciril Böhm in Al. Leskošek. Ljudi, ki so kaj dosegli, je treba spoštovati, tiste pa, ki nimajo nič uspeha pokazati, je treba spoditi. Natanko tako. Slava Kristanu, ki je dosegel milijone, smrt tistim, ki niso dosegli milijonov!

In s takimi članki hočejo ti gospodje spraviti delavstvo v pobratimijo z milijonarji?

Razno.

PRAZNI NAPORI.

Revše „Volksstimma“ je začela kakor „Socialist“ in „Delavec“ na povelje korunovskih generalov z vso paro goniti tisto o „rdečem veletoku“ in „pobratimijo delavskega razreda“ — proti organizacijam. Skoro smo že mislili, da je dobila kurjo piko na jezik, ker se ni tako dolgo oglasila na nobeno leskovko, s katerimi smo mazali mastno reje ne plemenitosti gg. upravnih svetnikov. Bližajoče se volitve so te gospode prigule iz temnih kotov zopet na sonce in tja se mora hočeš nočeš pokazati seveda tudi „Volksstimma“. Gospodje pa naj bodo prepričani, da se bodo tam raztopili, in če ne verjamejo, naj nekoliko prestudirajo organizacije, ki so se v zadnjih mesecih, site korunovskih intrig in golouhovskih kruhorstev, priključile zopet k našemu gibanju. Na te organizacije ne bodo stare laži niti v novih oblikah nič več vplivale. Gospodje, ne bodite vendar tako naivni in ne smatrajte delavstva za tako neumnega, da vam bo še kaj dolgo verjelo, če nas boste obrekovali s kričaško pavšalnostjo, da živi naša stranka od tajnih fondov, dokler si ne upate objaviti naših bilanc in iz teh dokazati, katere postavke se vam zde sumljive, zlasti pa dokler ne boste začeli vi objavljati svoje bilance in organizacijske obračune, da bomo vsi videli, odkod dobivate vi krmo za vzdrževanje svojega korumpiranega življenja; gospodje ne mislite, da boste s tem kaj dosegli, če pravite, da napadamo Internacionalo, dokler ne zapišete dan, mesto, kolono in vrstico, ki vsebuje tak napad, zlasti pa dokler se boste znerali dati nam odgovor na naše dokaze, da ste hoteli vi na strokovnem shodu 24. IV, izrabiti delegata strokovne Internacionalne s. Sassenbacha za svoje umazane politične špekulacije! Kakšen pošten odgovor pa boste dajali delavstvu za svojo brezprimerno izdajstvo nad obč. volitvami v celjski okolici, ko ste zavrnilo skupno listo strokovno in politično organiziranega proletariata proti kopici meščanskih list in ste rajši postavili svojo listo, na kateri paradirajo poleg izrazitih kapitalistov, skakovcev od stranke v stranko in nižje organiziranih backov tudi notorični mojstri-prepepači vajencev [o tem bomo še govorili] itd. Nosilec vaše liste g. Hrastnik, neorganiziran delavec iz Westnove tovarne, je znan po svoji ljubezni do alkohola in vojaških parad. Dozdaj je vaš zagovor obstajal samo v tem, da ste očitali razbijanje skupnega nastopa nam, ko ste bili vendar vi tisti, ki ste pozneje nastopili s separatistično listo! In kaj pomeni to, ljuba „Volksstimma“, ko pravite, da sami priznavamo, da uganjamo demagogijo? Prijatelji, če bi bilo to res, zakaj pa ne ponatisnete tistega našega priznanja? In če bi bilo res, da svojo demagogijo javno priznavamo — ali bi potem bila to še demagogija? Kje je vaša logika? Ljuba „Volksstimma“, res ne vemo, na čem bazirate še svojo pravico do življenja tukaj na soncu, namesto, da bi se skrila v zemljo, kakor se spodobi za vse iz tajnih skladov vzdrževane reptile. Prišel je pa čas, ko ne zaleže v marksističnem gibanju na Slovenskem nobena laž, sleparija, demagogija, procesija, parada, obrekovanje in pavšalno sumničenje prav nič več, le načelo javnosti zmaga. Tudi za Maribor velja to, tudi tam so vas že do grla siti in se oglašajo pri stranki, ki objavlja svoje organizacije. „Volksstimma“, pokličite du-

hovnika, saj daleč ti ne bo treba iskati. Tisti popje s katerimi ste v mariborski občini sklepali režimske kompromise kakor vaši bratje Kocmurjevci v Ljubljani, vam bodo prav radi z zadnjo popotnico postregli, da boste mogli mirno zlesti v zemljo.

Koritarji na eno, socialisti na drugo stran! Tako je pisal g. Svetek takrat, ko je pri socialistih iskal zaupanja, da je bil izvoljen in da je potem nesel sebe in hotel odnesti tudi svoje volilce k dr. Korunu in Kristanu. Takrat je imel prav, prva delitev je to, drugače ni razrednega boja. Mi se še danes držimo njegovih takratnih besed. Če se je on izpremenil, naj nikar ne misli, da se bodo tudi delavci, Niso vsi značaji tako poceni, in tudi če bi bili — Kristan nima toliko mest v načelstvu Konsumnega društva za Slov.!

Kdor misli, da „Slovenski narod“ ni star teppec, naj si prebere naslednjo notico v njegovi 113. števi: Boljševiki odpirajo na stečaj vrata germanizaciji. Po poročilih iz Moskve je uvedla sovjetska učna uprava v vseh ruskih ljudskih šolah nemščino kot obvezen učni predmet. To je pač jasan dokaz rdeče boljševiške internacionale. Sveta Rusija, nekdanji ponos vseh slovanskih narodov [namreč tista Rusija, ki je bila v sorodstvu z nemškimi Hohenzollernci, op. ur.] kam si zabredla?! — Ljudje, ki se puste krmiti s takšno gorostasno borniranostjo, kakor je v tej „Narodovi“ notici, bi ne bili seveda nič več zmožni občutiti, kakšna sramota bi bila to za vse slovanstvo, če bi sovjetska vlada uvedla v ljudske šole namesto nemščine obligatni pouk tiste slovenščine, ki se je „Narodovo“ in „Jutrovo“ nacionalistično petelinstvo poslužuje v svojih glasilih.

Davidovič vlade še ni sestavil, Teren sondira. Najbolj pa si ne upa z vso opozicijo vred zato takoj sestaviti vlado, ker voditelji ne zaupajo vsem svojim poslancem in se boje, da so nekateri med njimi po Pašiču in Pribičeviću podkupljeni. Pašičevci vsaj trdijo, da imajo večino na svoji strani in se nič ne ženirajo imenovati tudi imena. Lepa družba, kjer drug drugemu ne zaupa radi podkupovanja!

Občinske volitve v Sloveniji so bile tako nesrečno določene na delavniške, da je videti, kako se buržoazija z vsemi sredstvi trudi ubežati obračunu pred delavnimi masami. Tako se bodo vršile v celjskem in vranskem okraju 16. jun., v šmarskem 20. in v laškem 21. junija. Če bi buržoaziji ne bilo do zmede, bi določila volitve vsaj vse na en dan. Pa mislimo, da ji vsa goljuftija vendarle ne bo nič pomagala. Naši proletarski mlinci sicer počasi meljejo, ker se delavstvo le polagoma sprijaznjuje s prvim pogojem vsakega družabnega uspeha: z organizacijsko disciplino, meljejo pa in ko pridejo buržujske kosti med kamne, takrat bo neizbežen joj. Danes ali jutri.

Na postaji Prestranku pri Postojni se je zgodila v noči od 16. na 17. tm, velika železniška nesreča. Radi napačno postavljene kretnice je pridrvel ekspresni vlak iz Beograda s hitrostjo 30 km v zadnjo lokomotivo nekega tovornega vlaka. Obe lokomotivi sta močno poškodovani, mrtva sta neki karabinier in pa konduktar priljažnega vagona. Težko ranjene so bile štiri osebe. Postajni uradnik, ki je zakrivil vso nesrečo se je ustrelil.

Brez komentarija, samo v informacijo javnosti. Pred tedni je nekemu delavcu umrla žena. Zapustila je tri otroke, v starosti od 8 mesecev do 8 let. Mož je dal ženo cerkveno pokopati in je plačal tudi mašo in križev pot zanjo. Cerkev, ki je pokop, mašo in križev pot izvršila ter zvonenje odredila, je zaslužila tritisoč kron v dveh urah. — Dotični delavec dela do 60 šihov vsak mesec in torej res ni mogoče, da bi se mu odprle oči.

Miroljubne duše. V rimski „Tribuni“ je objavil češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš članek, ki govori o prijateljskih odnosih med Češkoslovaško, Jugoslavijo in Italijo. Zveza med temi tremi državami ima namen obraniti v Srednji Evropi mir. Zanimivo, da govorijo o miru tiste države, ki imajo v sebi največje prepepeče [samo Rumunsko in Madjarska, pa eventualno Rusija manjka v tej čedni družbi]. Gotovo se jih polasača slutnja, da se pripravljajo ljudstva tudi v teh državah na eksemplaričen obračun ravno znajmi, nakar bo tudi v tej večno „ogroženi“ Srednji Evropi zavladal mir.

Čitajte naš tisk!

Kongres nemške socialne demokracije se bo vršil 11. junija.

Stavka oz. izprtije poruhrskih rudarjev traja dalje, ker jim je vladno razsodišče sicer priznalo vse sedanje zahteve, celo Turnik namesto Šurnika, toda obvezuje jih do konca marca 1925. in tega delavstvo ne more sprejeti.

Berlinski stavbinci razen nekoga komunistično orientiranega dela so svojo stavko končali, ker so se jim podjetniki tako glede mezd kakor glede Šurnika udali.

Nočno delo v pekarnah. Mednarodni urad za delo se bo na svoji letošnji konferenci bavil tudi z načrtom o nočnem delu v pekovski obrti. Pred kratkim pa se je vršil v Bernu mednarodni kongres pekovskega proletariata in je ta načrt zavrgel, ker ustavlja nočni obrat samo za 7 ur namesto najmanj za osem in ker vsebuje toliko izjemnih določb, da bi ogrožale varstvo pekovskega delavstva. Kongres je ta načrt tudi zato zavrgel, ker so marsikateri države s svojimi zakoni dale pekovskemu proletariatu več pravic, nego so v načrtu samem. Če bi se ta sprejel, bi morale iti te države nazaj namesto naprej. Kako se bo odločila konferenca Mednarodnega urada, v kateri je doslej prevladoval kapitalistični duh [saj je mednarodni urad samo posebna filiala Poincaréjeve Zveze narodov], še ni znano. Gotovo pa bodo morali tudi tukaj kapitalisti svoja reakcionarna poželjenja omejiti, ker v obeh glavnih državah Zveze narodov, na Angleškem in sedaj tudi na Francoskem, so izgubili polovico svojega vpliva. Delavstvo se bo moralo seveda še mnogo boriti za svoje pravice, kapitalist jim ne bo zlepa nikoli priznal niti najmanjše. Kar se nas v Jugoslaviji tiče, moramo le to ugotoviti, da po zaslugi našega proletariata proletarska misel ne zmaga. Mi tvorimo v svetovnem proletarskem gibanju po večini tisto nečastno izjemo, ki živi kot parasit na račun inostranih proletarskih uspehov. Tudi v pekovski obrti nimamo še nič preveč zavednih mož.

Francoska socialistična stranka je dosegla pri teh volitvah uspeh čez 100 mandatov in vendar bo prisiljena, da ustavi s prvim junijem izdajanje svojega glavnega glasila „Populaire“! To vse zaradi finančnih težkoč. Skoro bi se zdelo to človeku neumljivo, pa je vendar tako preprosto: tudi na Francoskem izhaja preveč lokalnih strankinih listov, zato se glavni ne more razviti. Mi iz lastne prakse vemo, kako je to: saj so svoj čas razni Kocmurjevci, Kristanovci, Golouhovci, Korunovci s tem hoteli ubiti „Naprej“, da so ustanovljali lokalne lističe, to seveda pod pretezo, da hočejo stranki in še celo „Napreju“ pomagati. Pravi namen tega „pomaganja“ bi se jim že od vsega začetka posrečil, da si ni stranka proti veliki gardi lokalnih patriotov in razdiračev že bila vzgojila majhen toda nezmagljiv kader organizirane zavesti, ki vzdržuje poleg ostalega strankinega aparata tudi svoj list brez vsake podpore iz črnih fondov. Hudič je odnesel vse liste, ki so bili ustanovljeni proti „Napreju“, kar jih še ni odnesel, jih odnaša in jih bo kmalu konec. „Naprej“ pa stoji, odbil je vse mogoče napade proti sebi in postaja ravnokar spet dnevnik — če ga bodo znali delavci v tem času ceniti, bo prav kmalu izhajal redno vsak dan in večji in cenejši bo, nego je sedaj. Če z drugim ne. z „Naprejem“ smo doslej dokazali, da ni treba prav nobeni stranki in strankini ustanovi živeti iz zasebnih fondov in iz korupcije, temveč da je treba le organizacije in zavesti. Francoska stranka je dobila čez sto mandatov in bo prisiljena svoje glavno glasilo ustaviti, če ne bo našla v tem trenutku pravega sredstva, da prepreči to nesrečo; naša stranka nima nobenega poslanca, pa vendar ni nobene nevarnosti, da bi nje glasilo propadlo, nasprotno še razširja se in krepi. To naj globlje premislijo tisti, ki so bili vsi obupeni, da smo ostali pri zadnjih volitvah brez poslanca. Mi pravimo, da smo v boljšem položaju, nego če bi imeli 100 poslancev pa nobenega tiska. Tudi francoskim sodrugom ne bo 100 poslancev nič zaleglo, če bodo pustili propasti najboljšo oporo svoje zmage.

Zakaj je padel francoski frank? Radikalni pariški „Quotidien“ piše da zato, ker Poincaréjeva vlada ni pravočasno podprla francoske valute, temveč je porabila ves denar za volilno agitacijo. To je pač ena in ista šola z beograjsko. Čudno bi bilo, če bi se Poincaréjev „narodov blagor“ izkazal za drugačnega nego Pašić Pribičevićev.

Nos. Ruska vlada je naslovila na poljskega zastopnika v Moskvi noto, v kateri protestira proti zatiranju manjšin na Poljskem. Poljska vlada je na to ostro odgovorila, da ne trpi nobenega vmešavanja v notranje poljske razmere (tako je pred kratkim tudi Moskva odgovorila Poincaréju) in da naj boljševiki gledajo rajši na to, da uredijo razmere v svoji lastni hiši, kjer je sploh vsakemu človeku ukradena njegova osebna svoboda. Buržujski faloti se med seboj dobro poznajo.

Je umrl ali ni umrl? Namreč bivši vodja kitajske revolucije Sunjatsen. Nove brzovjavke vest o njegovi smrti zanikujejo.

Popravek. V dopisu iz Brežic v „Napreju“ 11. maja je tiskarski škrat iz jarka naredil park. Tam je mišljena poravnava jarka, ne pa parka.

Se eden. V „Napreju“ 18. maja je na 3. strani v članku „Borba proti brezposelnosti“ v prvi vrstici drugega odstavka napisano: „To je ves kapitalistični nauk“, dočim bi moralo biti „socialistični“. Potrebno je, da se proti takemu izpreminjanju vse-

bine zavarujemo; rokopis je popolnoma jasen, da moramo pripisati to zmotno površnost, in sicer 1.] na strani stavka, 2.] korektorja. Naglica tega ne more opravičiti, v naglici se lahko kakšna črka izpusti ali obrne, cela beseda se ne sme, kaj pa da bi se vstavljal druga! Pa še baš nasprotnega pomena!

Kar vi potrebujete, to je Elzafluid. To je pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine. Poizkusna pošiljka Din 27— Lekarna Evg. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 252. Hrvatska.

Iz stranke.

Zabukovica. Občni zbor krajevne politične organizacije SSJ v Zabukovici je preložen na nedeljo 25. maja. To v vednost vsem sodrugom iz Zabukovice in okolice. — Odbor.

Dopisi.

Brezposelni odbor na Turjaškem trgu v Ljubljani. Dne 13. maja t. l. dopoldne se je oglasil v podružniški pisarni SMRJ na Jesenicah brezposelni delavec Josip Modrej, ki je med drugim povedal, da je prišel iz Broda na Savi ter se je nahajal mesec dni nezaposlen v Ljubljani. Izjavil je, da je pri brezposelnem odboru v Ljubljani ugotovil korupcijo, da se od tega odbora zbira denar za brezposelne, da pa ta denar brezposelni odbor večinoma zase porabi. Ko smo ga vprašali, če lahko objavimo njegove ime z ozirom na njegovo izjavo, je rekel, da lahko, on da to lahko dokaže, kar je ugotovil. Nadalje je izjavil, da je enkrat malo pokritiziral upravo brezposelnega odbora, pa so mu sploh prepovedali še kdaj priti v Delavski dom na Turjaškem trgu. Po njegovi izjavi so v tem brezposelnem odboru v Ljubljani neki Jamer, Dermota, Ulčar in Novček. Koliko je resnice na tem, za to odgovarja Josip Modrej sam. Če pa v resnici tako delajo na Turjaškem trgu, bi za nas ne bilo nič presenečenja Kje si javnost? Pomeđi! [Op. ur.: Dopisnik, ki nam to pošilja, pravi, da bi dali še kak komentar zraven. Najboljši komentar je v njegovih zadnjih stavkih.]

Litijska. Tukajšnja podružnica „Svobode“ bo imela baje izredni občni zbor. Da bodo vsi člani obveščeni jo je treba sklicati javno.

Iz Litijske. Vsak dan večja je brezposelnost. V našem kraju tudi. Tako sem primoran nekoliko opisati, kako je v naši topilnici oz. kaskni so njeni funkcionarji, ki se iz delavcev norčujejo, zato ker jim je teh več nego preveč na razpolago. Neki dan sem šel v to tovarno za delo vprašati. Bilo je pred pisarno kakih 20 brezposelnih, ki so prišli v istem namenu kakor jaz. Tovarniški vratar nas vpiše in nam pravi: Počakajte, naj g. inženir pride. — Zopet kakih 40 brezposelnih, vedno novi prihajajo [to je skoro vsak dan], vratar jih vpiše in pravi: Pojdita vsi pred inženirjevo pisarno. Dobro, mi gremo. Stopi iz pisarne g. inženir in pravi, da danes ne rabijo več ko 4 ljudi, ali močni morajo biti, veliki in zdravi. Začeli so se priverjati kakor živina, vsak je hotel biti tisti srečnik, ki bi delo dobil. Inženir je tedaj rekel, da fisisi, ki se bodo prerivali, ne dobe dela, v vrsto naj se postavijo, da bo videl, kateri so največji, najmočnejši in najmlajši. Nekateri so to v resnici storili, jaz pa se nisem postavil v vrsto, ker se mi je vse skupaj čudno zdelo. Prišel sem bil vprašati za delo, pa ne na nabor. Prej v skrabirani carski Avstriji smo se tako postavljali pri naborih, kdor je bil brez vsake napake je ostal soldat. Pa za toliko je bilo prej bolje, da smo šli samo zaradi vojaščine k naboru, danes, v svobodni Jugoslaviji pa so nam različni podjetniki in razni tovarniški funkcionarji ustvarili tak sistem, da moramo tudi brezposelni delavci za delom k naboru. V tej svobodni Jugoslaviji je pač vse vojniki, samo kapitalisti delajo izjemo, ker njim ni treba nič delati, njim je dovolj, če brezposelnost delajo. Tako se danes buržoazija norčuje iz delavcev, namesto dela — vojaščino, namesto orodja in jela — puško, namesto podpore — zapor! Krivi pa smo si nezavedni delavci sami, ker se vsiljujemo kapitalistom v nabor. Sebi delamo s tem škodo, še večjo po zaposlenim, ki jim delodajalci skrajšujejo potem že itak majhni zaslužek. Kapitalist pravi: Če hočeš delati, delaj, če ne, je pa 50 drugih namesto tebe — In to je naša nezavednost! — Nezaposlenec.

Zalec. Da porabim čas za nekaj stvarnega, si štejem v dolžnost, delati za povzdigo proletariata v vsej državi, da bodo imeli priliko slišati tudi drugi narodi, kako smo se povzdignili do skupnega delovanja, kako pomagamo svetovnemu proletariatu do končne zmage. Dan za dnevom ima človek več prizkušenj. Kamor se človek obrne, ne sliši drugega kakor samo tarnanje in to pa zato, ker je ljudstvo še tako nezavedno in si še vedno predstavlja, da je treba pomagati tistemu, kateri je itak na površju, tistemu kapitalizmu, ki nas še sedaj tepe radi te ljudske nezavednosti. Ne mislite, dragi delavci, da vam bo kapitalist boljše plačilo dal, ali pa kakšen kos zemlje odstopil in kaj bolj poceni prodajal, če držite nanj. Preteklo je že nekaj let, odkar živimo v novi državi, pa še ni konca ne kraja tega izkoriščevanja, katerega mi proletarci tako iz dna srca sovražimo. Ko se človek zave, da je treba tudi drugim delavcem obrazložiti pomen organizacije, zakaj se je treba organizirati, takrat pa naleti na

hud odpor in se jim vse drugo zdi bolj koristno nego pa to, da se je treba organizirati in stopiti v vrsto svojih sobojevnikov, kateri zahtevamo prav iste pravice, kakor jih tudi oni želijo. Ne zavedajo se tega, da je v skupnosti veliko več moči in da je posameznik ničla na svetu. Zato vam kličem, dragi delavci, ne bojte se svojih bratov in vstopite v naše vrste, da postanemo čim bolj močni in naredimo korak naprej v boljšo bodočnost. Nihče nam ne bo pomagal, če ne bomo sami delali na to, saj je že naš veliki učitelj Karel Marks dejal, da je rešitev proletariata le v nas samih. Ne čakajte, da vam bo kdo prinesel rešitev, ampak treba je javnega organizatoričnega delovanja, roko v roki in ramo ob ramo se je treba boriti, za svoje pravice, katere nam že itak zdavnaj pripadajo. Tako je in nič drugače. Imeli smo že dosti dokazov in preiskkušenj, kdo se bori za naše pravice, ker socialnih vprašanj ne zna kapitalist rešiti, kajti to se pravi nekaj od svojega bogastva odstopiti in odtrgati si od svojih ust in dati tistemu, ki ti gara za tako skromno plačo. Tako so te stvari zanimanja vredne, da jih je po mojem mnenju nepotrebno odklanjati, ker pregovor pravi, kar lahko danes storiš, ne odlašaj na jutri in čas je zlato. Izvršujemo in delajmo, da se nam uredniški geslo: Proletarci vseh dežel združite se! — Karel Košec.

„Bonton“ v Korunovem „Socialistu“. Zadnjič smo v „Ljudskem glasu“ podali že majhno primero o dobrem tonu, ki prevladuje v Korunovem „Delavcu“, danes navajamo, kaj piše „Socialist“ na naš naslov: „Ta nastop iskrenih sodrugov in sodružic [za „rdeči veletok“, op. ur.] v proletarskih vrstah postavlja na „sramotni oder“ vse one inteligentne in napol inteligentne gobeždače, ki so zastrupljali in še zastrupljajo delavski pokret s stvarmi, ki spadajo kvečjemu v zakotno žganjarijo, ne pa v delavski pokret.“ — Da ubira „Socialistova“ „polemika“ takšne strune, bi nas utegnile še nekoliko presenetiti, ker vemo, da igrajo nanje samo zelo inteligentni iz izobraženi dohtarji, ki znajo marsikatero lepo povedati o lepih manirah, čeprav niso imeli po drugi strani nikoli toliko manire, da bi o „gobeždanju“ drugih ljudi povedali kakšno stvarno besedo. ki bi ta gobeždanja tudi z dokazi pribila. Da pa govorijo Korunovci o „stivareh, ki spadajo v zakotne žganjarne“, nas ne preseneča prav nič. Oni se namreč na te lokale prav dobro razumejo in sicer iz bližine in prakse, pa vedo, kaj se v njih godi. Uratniki in Kristani so bili tisti, ki so se vedno trudili, da spremenijo prodajalne Konsumnega društva v šnopsarne, Torej —!

Nekoliko iz naše izseljeniške statistike. Izseljeniški komisariat v Zagrebu nam pošilja za mesec marec statistiko našega izseljevanja, iz katere misleča glava lahko marsikaj razvidi. V tem mesecu se je izselilo torej vsega skupaj 1700 oseb, 1167 moških in 533 ženskih. Največ jih je bilo iz bogate Vojvodine: 979 oseb (529 moških, 450 ženskih), iz Hrvatske - Slavonije 345 (300 m. 45 ž.), iz Dalmacije 164 (145 m. 19 ž.), iz Srbije 102 (101 m. 1 ž.), iz Slovenije 79 (67 m. 12 ž.), iz Črne gore 18 (12 m. 6 ž.), iz Bosne - Hercegovine 13 m. Med vsemi temi je 50 kvalificiranih delavcev, 85 nekvalificiranih, 1115 kmetov, 30 iz svobodnih profesij, dece in starcev, ki niso za delo pa 420. Glede starosti jih je bilo 454 med 31. in 50. letom, 584 med 18. in 30., 516 pod 18. letom. Največ se jih je izselilo v Brazilijo (711), ki je mimogrede omenjeno, za izselitev sploh najslabša dežela, zlasti za nekvalificirano in kmetsko delavstvo, ki se ga je največ izselilo, najslabša pa za deco in starce. V Argentinijo jih je odšlo 431, v Kanado 352, Združene države 146, v Čile 10, v ostalo Ameriko 27, v Avstralijo 20 in v Novo Zelandijo 3. Poleg naših državljanov je odšlo v prekmorske kraje iz naše države tudi 93 inostrancev, večinoma iz Združenih držav. Iz te statistike je razvidno, da se izseljuje največ poljedelskega proletariata in sicer relativno največ iz najbolj plodovitih in poljedelskih dežel naše države. Kjer je zemlje še preveč, kjer so največja veleposestva, je življenske možnosti za razdedovane sloje najmanj! Izjemo dela le revna Dalmacija, ki jo pa režim menda tudi namenoma uničuje. Značilno je tudi visoko število žensk, ki so se izselile iz Vojvodine. Izgleda da se tam odpravljajo cele družine za srečo, ki je tukaj nimajo in ki je v inostranstvu po večini tudi ne najdejo. Pri Vojvodincih bo prihajal v poštev seveda tudi nacionalni moment: izseljuje se tamošnji nemški in madjarski živelj. Prav gotovo zato, ker je naša država prava mati za narodne manjšine! Vsaka številka je nova obsodba kapitalističnega družabnega reda pri nas!

Vsak zavedni sodrug naj 10% svojega zaslužka vselej vloži kot hranilno vlogo sebi za poznejšo potrebo, skupnosti pa za hitrejši napredek. Ne vprašuj kdaj bo milijon, začni pleti, pa bo njiva kmalu opleta, in predno se boš zavedel dalekosežnosti svojega dela, bo njiva že bogato rodila. Za produkcijo 100 parov čevljev je treba kapitala 30.000 Din. Ali si kaj dal zraven?

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

19. V. Tiskarna bratov Rumpret v Krškem.